
הרב ד"ר אברהם ליפשיץ

לדמותו של הרב מרדכי אליהו זצ"ל

קשה עלי המשימה לכתוב מילות הקדמה לכתב העת 'שמעתין', שיעסוק בתורתו של הרב אליהו זצ"ל.

מי יכול להביע את גדולתו, את תורתו, את אהבת ישראל שלו, את יכולת פסיקתו- בהקדמה קצרה? כבר בשבעה, אנשים רבים, גדולים כקטנים, סיפרו מי היה הרב אליהו שלהם... כל אחד והרב אליהו שלו... הרב שהוא הכיר, הרב שהוא שמע, הרב שאותו הוא פגש. יש מי ששמע את פסיקותיו, יש מי שחש את עזרתו האישית, יש מי שראה את מופתיו, היה מי שעצם המפגש עם הרב נטע בו כוחות.

מתוך כך, בגדר מעט המחזיק את המרובה, חשבתי להביא את תורתו המפורסמת של ר' נחמן: "ודע שמי שיכול לעשות אלו הניגונים, דהיינו ללקט הנקודות הטובות שנמצא בכל אחד מישראל, אפילו בפושעי ישראל, הוא יכול להתפלל לפני העמוד. כי המתפלל לפני העמוד, הוא נקרא שליח צבור. וצריך שיהיה נשלח מכל הצבור, דהיינו שצריך שיקבץ כל נקודה טובה שנמצא בכל אחד מהמתפללין, וכול הנקודות הטובות יהיו נכללין בו. וצריך שיהיה בו בחינת גבוה כזה, שעל ידי זה, יהיו כל הנקודות תאבים אליו, ויהיו נכללים בו...זהו הצדיק...הוא שליח הצבור..ודע שיש בכל דור ודור רועה והוא בחינת משה, שהוא רעיא מהימנא..."

יש בכל דור, רועה בבחינת משה, שהוא רעיא מהימנא, רועה שמנהיג את עם ישראל בכך שהוא קולט את הניגון המיוחד הטוב שקיים בכל יהודי, ומצליח להוציא אותו לפועל. לבטא אותו, לגלות אותו, וממילא לקרבו לאביו שבשמים. הרועה הנאמן לא רק מברר את הנקודה הטובה, האלוקית הקיימת בכל אחד מהמונהגים, אלא הוא מצליח להוסיף ולחזק בצאן יצירה מיוחדת, והעצמת הניגון של כל אחד. שליח הצבור, רועה הדור, משום שכל הפרטים רואים עצמם כלולין בו, הוא מגלה ומפתח את נקודת האחדות באומה כולה. כולם מוצאים את מקומם הנכון, את מיצוי סגולותיהם האישיות, באמצעות מבטו, אמונו ואהבתו, ובנקודה זו מצליח שליח הצבור להעלות את הפרטים לכלל שלם...

מנהיגות זו של הרב זצ"ל, צריכה לימוד ועיון רב. מה אנחנו, פשוטי העם, יכולים לקחת לשליחותינו בעבודת הקודש החינוכית שלנו?

האם יש מקום שנדגיש את אהבת ישראל הגדולה? את לימוד התורה ללא הפסק? את הענווה? את ערך המשפחה והיחס המיוחד שלו לאשתו ולמשפחתו?

נבקש להזכיר דווקא את הרגישות העצומה ומסירות הנפש לתלמידיו. במשך כחמש שנים שימש הרב כמורה, מעולם הוא לא נכנס בהפסקות לחדר מורים, תמיד הוא נשאר בכיתה או בחצר כדי לשוחח עם תלמידים או ללמוד משניות... הוא כולו היה קודש לתלמידיו!

כשהרב בחן תלמידים בגמרא, הרב מעולם לא העביר שאלה ממי שלא ידע לזה שאחריו, אלא היה שואל את הבא אחריו שאלה אחרת. הרב לא רצה שאחד יענה על שאלה שמישהו אחר לא ידע, כדי שהקודם לא יתבייש... איזו רגישות...

ועצה מעשית אחת... "כל המלמד את בן חברו תורה כאילו ילדו" - כשהרב לא הסתדר עם תלמיד מסוים והקשר ביניהם לא היה נכון וטוב בעיניו, הוא היה מתפלל על התלמיד... וכשהוא הרגיש שזה לא הספיק, הוא פנה לרב צדקה שהציע לו לצום על התלמיד... כן, המורה, הרב, הוא ההורה, שקשר אוהב, אכפתי, חינוכי, חייב להיות בינו ובין תלמידו.

שנזכה כולנו, ללמוד מעט מתורתו, מאהבתו לכל אחד ואחד מישראל. ללמוד מהי מסירות נפש לתלמידים, מהי רגישות ומהו כבוד גדול לכל תלמיד וילד, ומהו כוחה של תפילה על עצמנו, כשמישהו בקשר שלנו עם אחד התלמידים אינו עולה יפה...